

Anna Siciak, *Reger Witold Waclaw (1876–1904)* [w:] Tekstowa kartoteka osobowa przemyslan, na stronie Przemyskiej Biblioteki Publicznej; szerzej zob.: Wiesław Bienkowski: *Reger Witold Waclaw*, [w:] *Polski słownik biograficzny*, 1987, s. 733-734; zob. także: A. Gilewicz, *Listy Witolda Regera wysyłane w latach 1896–1902 z Przemyśla do Londynu do Związku Zagranicznego Socjalistów Polskich*, Przemyśl 1963

Reger Witold Waclaw (1876–1904), działacz socjalistyczny i dziennikarz.

Ukończył szkołę ludową oraz dwie klasy szkoły realnej w Nowym Sączu. W 1891 r. rozpoczął tam praktykę jako sprzedawca. W latach 1892–1895 pracował jako pomocnik handlowy w Przemyślu. W tym czasie uczył się we własnym zakresie. W 1895 r. wstąpił do Towarzystwa Partii socjalno-demokratycznej „Siła” w Przemyślu, a następnie w szeregi Socjalno-Demokratycznej Partii (SDP) w Galicji.

Reger zajął się agitacją w duchu socjalistycznym i prowadził ją podczas organizowanych przez siebie zgromadzeń ludowych, wieców pierwszomajowych i wieczorków poświęconych tradycji ruchu robotniczego. Za swe wystąpienia był w 1895 r. kilkakrotnie aresztowany i miał rozprawy sądowe. Zagrożony więzieniem Reger wyjechał z Przemyśla w listopadzie 1895 r.

W 1896 r. wrócił do Przemyśla i po odbyciu kary aresztu, trwającego kilka tygodni, rozpoczął działalność polityczną jako reprezentant Związku Zagranicznego Socjalistów Polskich w szeregach SDP w Galicji. Podjął się również kolportowania wydawnictw emigracyjnych. Pracował zawodowo (od jesie-

ni 1897) jako urzędnik Powiatowej Kasy Chorych. W 1898 r. został sekretarzem, a w latach 1899–1904 przewodniczącym lokalnej organizacji Polskiej Partii Socjalno-Demokratycznej (PPSD) w Przemyśle. Od r. 1898 pełnił funkcje sekretarza podokręgu przemyskiego tej partii. Na VI Zjeździe Polskiej Partii Socjalno-Demokratycznej w Krakowie (6–8 I 1899) został wybrany na członka egzekutywy PSD. Występował jako przedstawiciel Przemyśla na krajowych konferencjach i zjazdach tej partii (1899–1904).

W czerwcu 1898 Reger wraz z Hermanem Liebermanem był współzałożycielem i faktycznym redaktorem tygodnika „Głos Przemyski”, ukazującego się w latach 1898–1900 i – po okresie jego zawieszenia przez władze – w latach 1902–1903.

Od 1899 r. działał również wśród robotników jako członek Krajowej Komisji Zawodowej. Zorganizował konsumy i kilka zawodowych stowarzyszeń robotniczych w Przemyśle. Współpracował z dwutygodnikiem „Kolejarz”. Pisywał z Przemyśla listy i artykuły, które publikowano w czasopiśmie socjalistycznych (w „Przedświcie”, „Naprzodzie”, „Nowym Robotniku”, „Świetle”, „Promieniu” i „Kalendarzu Robotniczym” i pismach lokalnych. W 1900 r. (14 VII) wydał specjalną Jednodniówkę, drukowaną we Lwowie, w której oskarżył imiennie oficerów trzech pułków piechoty stacjonujących w Przemyśle o znęcanie się nad podległymi im żołnierzami. W głośnym procesie, który odbył się 19–26 II 1901 we Lwowie, Reger został skazany za obrazę władzy na tydzień aresztu. W latach 1896–1903, jako agitator i działacz ruchu robotniczego, miał 30 proce-

sów politycznych i przesiedział w sumie 3 lata kary w więzieniach i śledztwach.

W czasie służby wojskowej w 1901 r. zapadł na gruźlicę, z której nie udało się go wyleczyć mimo starannej opieki lekarzy.

Reger zmarł 30 XI 1904 w Przemyślu, w wieku 28 lat. Jego pogrzeb 2 XII t.r. na cmentarzu głównym przy ul. J. Słowackiego stał się manifestacją robotników.